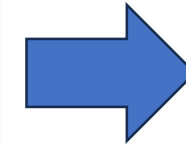

การดำเนินงานด้านจิตสังคมในระบบศาลเพื่อป้องกันการก่อคดีซ้ำ :
ความเกี่ยวข้องกับงานด้านนิติสุขภาพจิตของสหวิชาชีพด้านสุขภาพจิต

แพทย์หญิงวิชชุดา จันทราษฎร์
จิตแพทย์

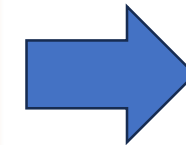
ตัวอย่างการดำเนินงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพด้านสุขภาพจิต

- พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว
- ประเมินความผิดปกติทางจิตและความสามารถในการต่อสู้คดี
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 14

พิทักษ์สิทธิ
ผู้ป่วย ผู้ต้องหา จำเลย

- บำบัดรักษาตามคำสั่งศาลตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 48
- บำบัดรักษาตามคำสั่งศาลตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56

ป้องกัน
อันตรายต่อสังคม
และป้องกัน
การก่อคดีซ้ำ

การดำเนินคดีของผู้ป่วยจิตเวชที่กระทำความผิดอาญา

ระยะก่อนพิพากษา

ระยะหลังพิพากษา

ก่อคดี/ถูกจับ

ควบคุมตัวในเรือนจำ

ได้รับการปล่อยชั่วคราว

ศาลพิพากษา

ลงโทษจำคุกในเรือนจำ

ศาลส่งบำบัดที่สถานบำบัดรักษา

รอกำหนดโทษ/รอกาลงโทษ

กฎหมายและความเชื่อมโยงกับกระบวนการนิติจิตเวช ระยะก่อนพิพาท

ระยะก่อนพิพาท

ก่อคดี/ถูกจับ

ควบคุมตัวในเรือนจำ

ได้รับการปล่อยชั่วคราว

เชื่อว่าผู้ต้องหา/จำเลยวิกลจริต ไม่สามารถสู้คดีได้

พนักงานสอบสวนหรือศาลส่งตรวจสภาพจิตและ
ประเมินความสามารถในการต่อสู้คดี
(ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 14)

สถานบำบัดรักษา

- วินิจฉัยความผิดปกติทางจิต
- ประเมินความสามารถในการต่อสู้คดี
- จัดทำรายงานส่งให้พนักงานสอบสวนหรือศาล

ศาลพิพากษา

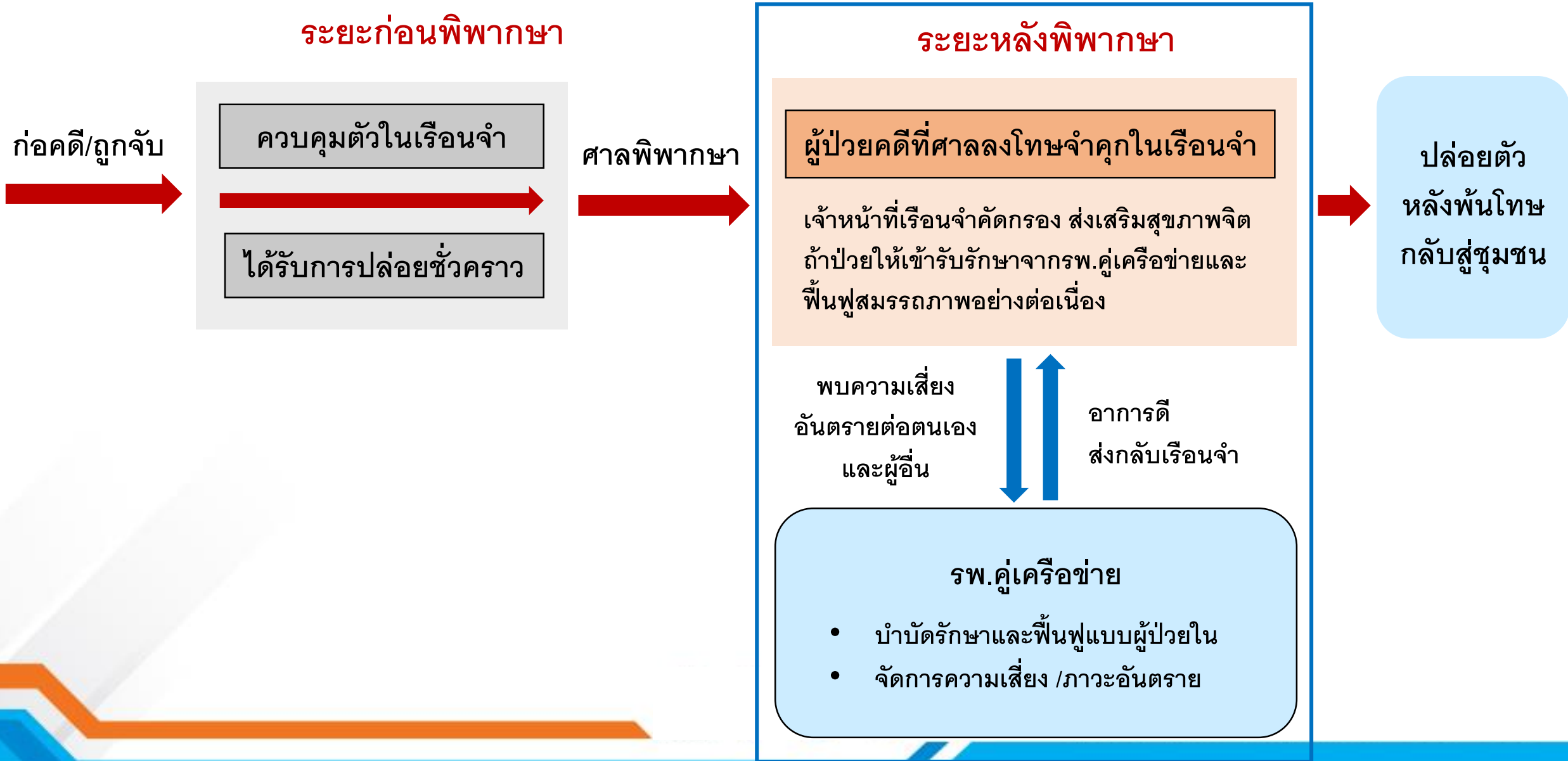
ระยะหลังพิพาท

ลงโทษจำคุกในเรือนจำ

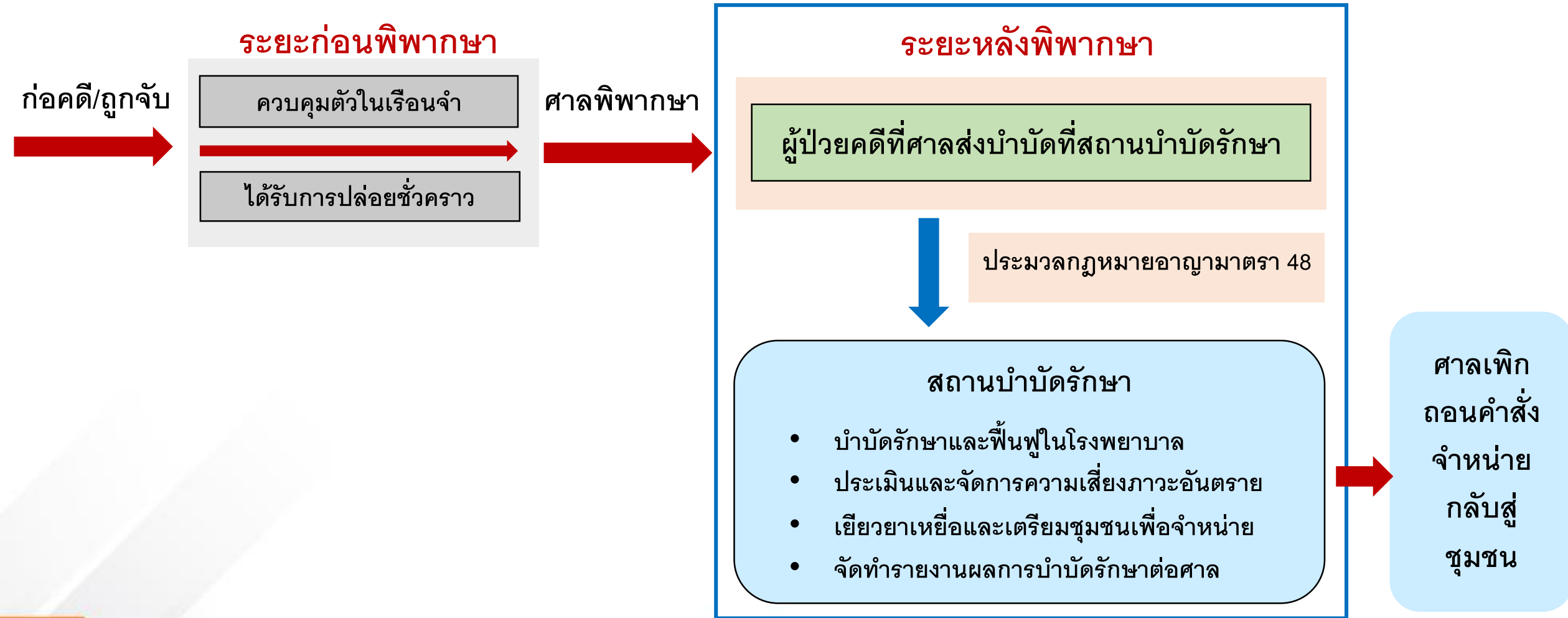
ศาลสั่งให้บำบัดรักษาในรพ.

รอกำหนดโทษ/รอกำหนดปล่อย

กฎหมายและความเชื่อมโยงกับกระบวนการนิติจิตเวช ระยะหลังพิพาท กรณีจำคุกในเรือนจำ

กฎหมายและความเชื่อมโยงกับกระบวนการนิติจิตเวช ระยะหลังพิพาท กรณีศาลส่งบำบัดที่สถานบำบัดรักษา

กฎหมายและความเชื่อมโยงกับกระบวนการนิติจิตเวช ระยะหลังพิพาท
กรณีรอกการลงโทษ/รอกการกำหนดโทษและศาลส่งผู้ป่วยคดีไปบำบัดที่สถานบำบัดรักษา

ระยะก่อนพิพาท

ก่อคดี/ถูกจับ

ควบคุมตัวในเรือนจำ

ได้รับการปล่อยชั่วคราว

ศาลพิพาท

ระยะหลังพิพาท

รอกการกำหนดโทษ/รอกการลงโทษและพบมีปัญหาดิจิตเวชหรือ
ปัญหาจากการใช้สารเสพติด

ศาลกำหนดเงื่อนไขให้บำบัดรักษาที่สถานบำบัดรักษา
ตามระยะเวลาที่กำหนดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56

สถานบำบัดรักษา

- บำบัดรักษาและฟื้นฟูแบบผู้ป่วยนอกหรือผู้ป่วยใน
- ประเมินและจัดการความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ
- จัดทำรายงานผลการบำบัดรักษาต่อศาล

กฎหมายและความเชื่อมโยงกับกระบวนการนิติจิตเวชระยะก่อนพิพาทและระยะหลังพิพาท

กรณีศาลส่งผู้ต้องหาหรือจำเลยเข้า **คลินิกจิตสังคมของศาล**

ระยะก่อนพิพาท

ระยะหลังพิพาท

ก่อคดี/ถูกจับ

ได้รับการปล่อยชั่วคราว

ศาลพิพาท

รอกำหนดโทษ/รอลงโทษ

ผู้รับคำปรึกษาอยู่ในช่วงวิกฤต
กลัว กังวล อับอาย เสียสมดุลชีวิต

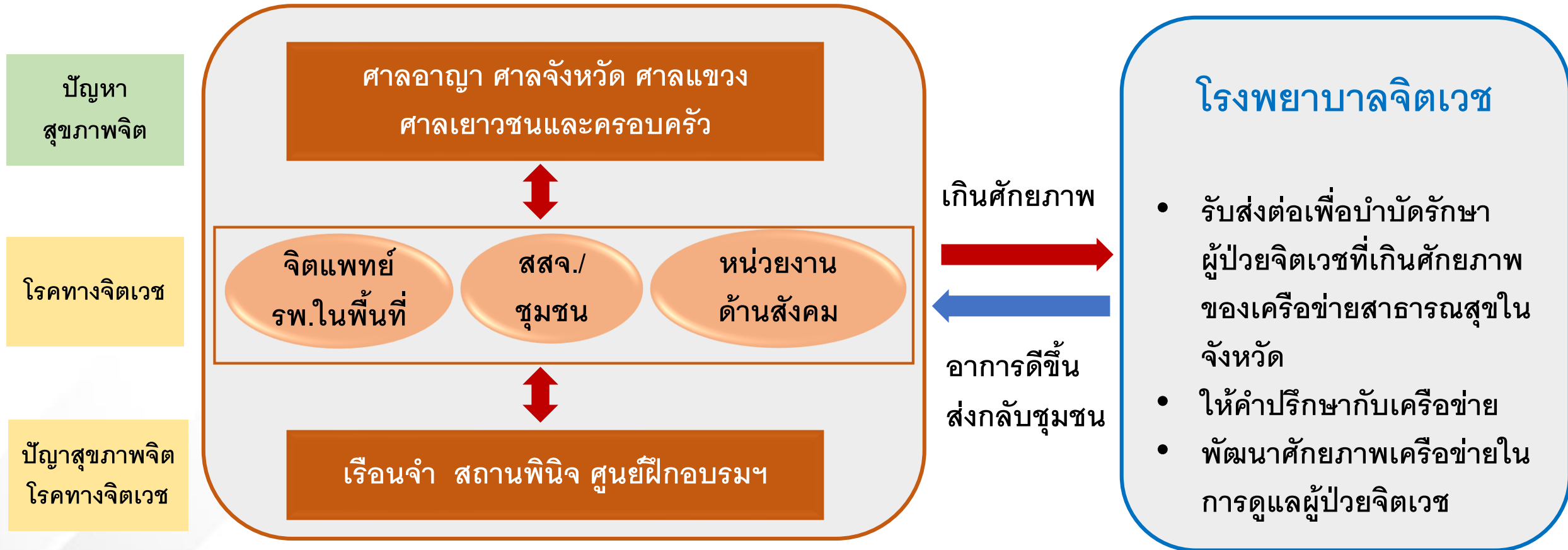
ผู้รับคำปรึกษาอาจจะชะงักใจเนื่องจาก
ไม่ถูกจำคุก อาจกลับไปใช้ชีวิตแบบเดิม อาจก่อคดีซ้ำ

ศาลกำหนดเงื่อนไขให้รับคำปรึกษาจากคลินิกจิตสังคมของศาล
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 108

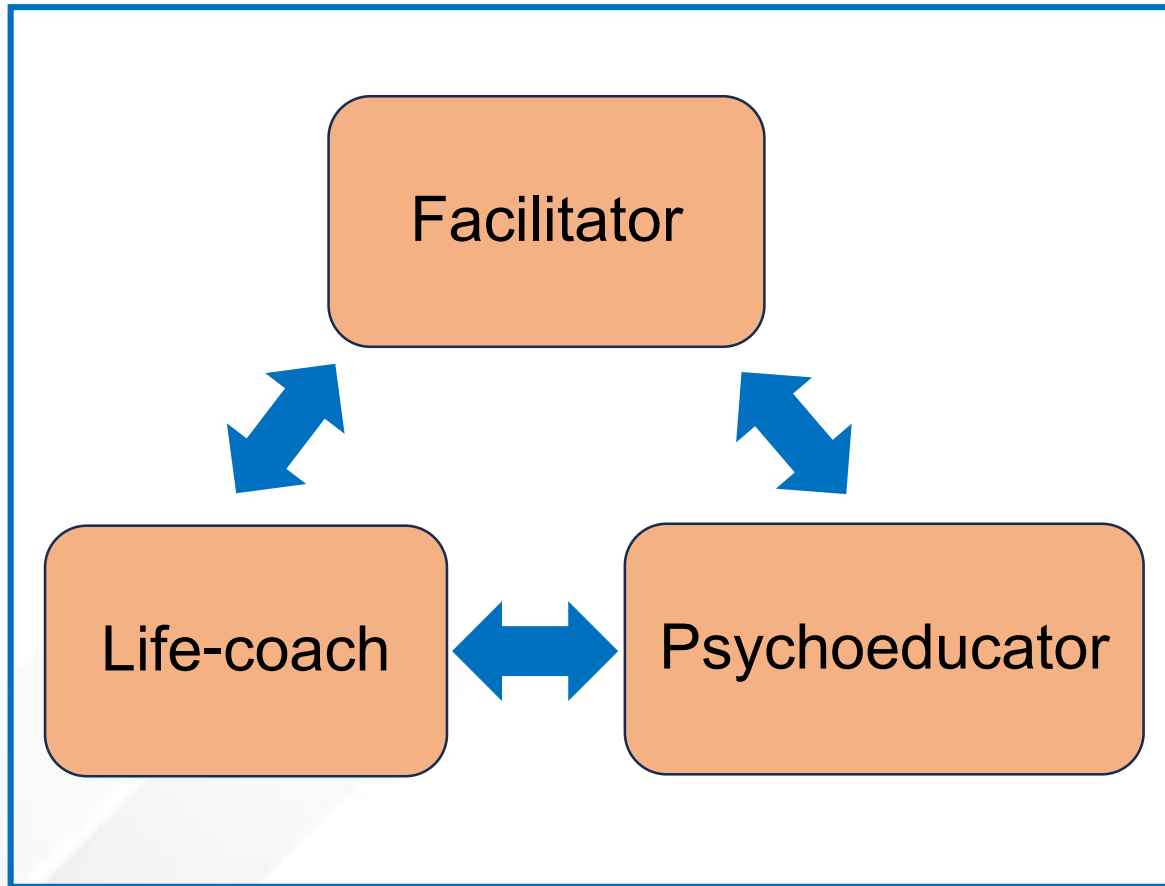
ศาลกำหนดเงื่อนไขให้รับคำปรึกษาจากคลินิกจิตสังคมของศาล
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56

หากพบมีอาการป่วยทางจิตเวชที่เกินศักยภาพการดูแล ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำส่งต่อไปบำบัดรักษาที่โรงพยาบาล

ระบบเครือข่ายความร่วมมือในจังหวัดและเขตสุขภาพ

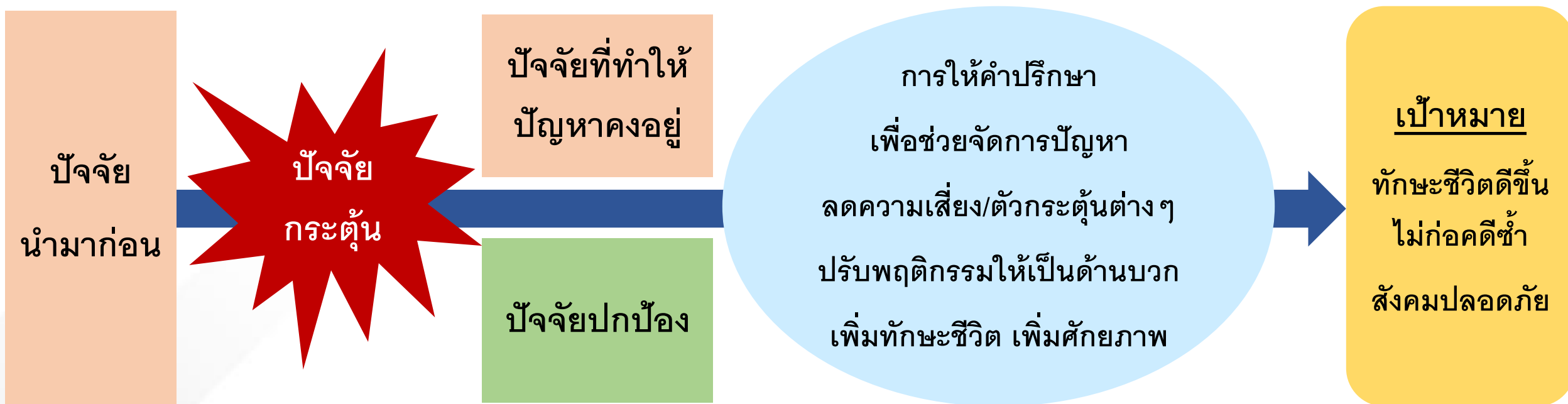
บทบาทผู้ให้คำปรึกษา

ผลที่ได้รับจากการให้คำปรึกษา

- มีโอกาสได้ทบทวนเรื่องราวตนเอง อารมณ์ความรู้สึกและปัญหาต่างๆ
- ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว
- หากพบว่ามีอาการทางจิตเวช จะได้รับการส่งต่อเพื่อเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล
- ตั้งเป้าหมายและวางแผนแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม
- ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในด้านบวก
- ได้รับการช่วยเหลือต่อเนื่องและมีการติดตามผล

การใช้กระบวนการให้คำปรึกษาเพื่อทำความเข้าใจผู้รับคำปรึกษา (Case Formulation) เพื่อจัดการปัญหาและป้องกันการก่อคดีซ้ำ

บทบาทกรมสุขภาพจิต ในงานคลินิกจิตสังคมในระบบศาล

1. พัฒนาสื่อการสอนและแนวทางปฏิบัติ

2. การพัฒนาวิทยากรหลักในการอบรมหลักสูตรการให้คำปรึกษา

3. รับส่งต่อเพื่อบำบัดรักษากรณีมีเจ็บป่วยทางจิตเวชและเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาเครือข่าย